

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010, tālr. 67388624, fakss 67388634, e-pasts ptac@ptac.gov.lv, www.ptac.gov.lv

SIA „INVESTUM”
Reģ.Nr.43603073980
"Zvirbuli", Viesturu pag.,
Rundāles nov., LV-3921

LĒMUMS
patērētāju kolektīvo interešu pārkāpuma lietā [..]
Rīgā

2018.gada 13.martā

Nr.4-pk

Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 51.pants nosaka, ka *administratīvo lietu izskata iestāde atbilstoši savai kompetencei, kas tai piešķirta ar normatīvo aktu*. Tādējādi Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (turpmāk – PTAC) savas kompetences ietvaros un pēc savas iniciatīvas, pamatojoties uz Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma (turpmāk – NKAL) 15.panta pirmās daļas 1.punktu, kas nosaka, ka *uzraudzības iestāde veic komercprakses uzraudzību atbilstoši iestādes noteiktajām uzraudzības prioritātēm, izvērtējot iespējamā pārkāpuma ietekmi uz patērētāju kolektīvajām interesēm, kā arī nodrošinot līdzsvarotu komercprakses īstenotāju darbības uzraudzību pēc savas iniciatīvas, tai skaitā pamatojoties uz personas iesniegumu atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likumam* (turpmāk – PTAL), ir izvērtējis SIA „INVESTUM” (turpmāk – Sabiedrība) īstenotās komercprakses atbilstību normatīvo aktu prasībām. Konkrētā PTAC vērtētā komercprakse tika īstenota interneta vietnē www.investum.lv (turpmāk – Vietne1) un www.ss.lv (turpmāk – Vietne2) (turpmāk kopā – Vietnes), patērētājiem sniedzot informāciju par iespēju, izmantojot Sabiedrības sniegtos starpniecības pakalpojumus, noslēgt aizdevuma līgumu pret nekustamā īpašuma ķīlu.

[1] Lietas izvērtēšanas laikā 2017.gada 24.janvārī, 9. un 10.februārī, veicot Vietnēs sniegtās informācijas pārbaudi un veicot kontrolpārbaudes (akts Nr.E-LAB/20170124-1-1 un akts Nr.E-LAB/20170221-1-1), proti, nosūtot elektroniskā pasta vēstuli, izmantojot Vietni2, zvanot uz Vietnē1 norādīto telefona numuru: +371 27177070, PTAC konstatēja, ka:

[1.1] Sabiedrība, neregistrējoties Kredītu starpnieku un kredīta starpnieku pārstāvju reģistrā (turpmāk – Reģistrs), sniedz starpniecības pakalpojumus patērētājiem attiecībā uz kredītiem, kuru atmaksa nodrošināta ar nekustamā īpašuma hipotēku vai kuru mērķis ir iegūt vai saglabāt tiesības uz nekustamo īpašumu, tādējādi neievērojot PTAL 8.²panta pirmo daļu;

[1.2] patērētājam, izsakot vēlmi noslēgt aizdevuma līgumu ar mērķi, kas nav saistīts ar to saimniecisko vai profesionālo darbību, piemēram, dzīvokļa remontam, Sabiedrība piedāvā ar SIA “Bauskas investīcijas” (turpmāk – Aizdevējs) noslēgt aizdevuma līgumu, kura 2.1.punktā noteikts: “*Aizdevums tiek izsniegts ar mērķi uzsākt un/vai attīstīt Aizņēmēja saimniecisko*

darbību” un 2.2.punktā: “Aizņēmējs apņemas izmantot aizdevumu tikai līguma 2.1.punktā noteiktajam mērķim un neizmantot to patērētāja vajadzībām”.

Sabiedrības pārstāvis fiksētā telefona sarunā skaidroja, ka dēļ normatīvo aktu prasībām patērētāju kreditēšanas jomā, proti, nepieciešamību saņemt speciālo atļauju (licenci) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai (turpmāk – Licence), aizdevuma līgumu nevar noformēt kā patēriņa kredītu, bet tikai kā aizdevuma līgumu saimnieciskās darbības veikšanai, kā arī norāda, ka patērētājs ar saņemto aizdevumu var rīkoties pēc saviem ieskatiem, t.i., Sabiedrībai nav būtiski, kur aizdevums tiek izmantots.

Papildus aizņēmējam, parakstot aizdevuma līgumu, ir jāiesniedz Sabiedrībai parakstīts iesniegums, kurā norāda, ka persona neizmantos aizdevumu personīgām vajadzībām, bet gan saimnieciskajai darbībai. Tas ir nepieciešams, lai varētu izsniegt kredītus, nesāņemot Licenci, tādējādi, apejot attiecīgo normatīvo aktu prasības.

[1.3] Aizdevuma līgums tiek slēgts ar Aizdevēju, kurš nav saņēmis Licenci.

[2] 2017.gada 24.martā PTAC saņēma Sabiedrības elektroniskā pasta vēstuli, kurā Sabiedrība informē, ka tā piedāvā slēgt aizdevuma līgumus tikai saimnieciskajai darbībai.

[3] PTAC 2017.gada 2.jūnijā saņemts personas 2017.gada 1.jūnija iesniegums saistībā ar starp iesniedzēju un Aizdevēju noslēgto aizdevuma līgumu un hipotēkas līgumu. No iesniedzēja iesnieguma izriet, ka konkrētajā gadījumā pirmšķietami netika vērtēta iesniedzēja maksāspēja un Aizdevuma līguma 2.1.apakšpunktā nepamatoti noteikts, ka aizdevums tiek izsniegts ar mērķi uzsākt un/vai attīstīt iesniedzēja saimniecisko darbību, kaut gan Aizdevējam esot bijis zināms, ka naudas līdzekļi iesniedzējam ir nepieciešami ikdienas iztikai, proti, patērētāja vajadzībām.

[4] 2017.gada 3.oktobrī, veicot Vietnēs sniegtās informācijas pārbaudi (akts Nr.PTUF-18/2), PTAC konstatēja, ka Sabiedrība sniedz informāciju Vietnē1 un Vietnē2 sadaļā *Finanšu pakalpojumi/kredīti un līzings* par Sabiedrības sniegtajiem pakalpojumiem, proti, kredīts pret dzīvokli, zemi, māju un mežu visā Latvijā, kā arī to, ka kredīts tiek piešķirts personām ar sabojātu kredītvēsturi un bez uzrādāmiem ienākumiem. No Vietnēs sniegtās informācijas neizriet, ka Sabiedrība piedāvā starpniecības pakalpojumus tikai juridiskām personām un fiziskām personām, ja kredīta izmantošanas mērķis ir saistīts ar to saimniecisko vai profesionālo darbību. Tieši pretēji, no Vietnē1 ietvertā *Andra.J komentāra* izriet, ka kredīti tika izsniegti arī ar mērķi segt *ātro kredītu* parādus.

Vienlaikus PTAC tika konstatējis, ka Sabiedrība neievēro Informācijas sabiedrības pakalpojumu likuma 4.panta pirmās daļas 1.punktu, nenorādot Vietnēs pilnu informāciju par pakalpojumu sniedzēju, t.i., Sabiedrības nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi, līdz ar to īstenojot maldinošu komercpraksi saskaņā ar NKAL 10.panta pirmās daļas 1.punktu kontekstā ar NKAL 4.panta otrās daļas 2.punktu. Tāpat ir atzīmējams, ka Sabiedrība, noklusējot Vietnēs informāciju par Sabiedrības pilnvaru apjomu, kā arī to, vai Sabiedrība sadarbojas ar vienu vai vairākiem kredīta devējiem vai darbojas kā neatkarīgs brokeris, neievēro 2016.gada 25.oktobra Ministru kabineta noteikumu Nr.691 “Noteikumi par patērētāja kreditēšanu” (turpmāk – Noteikumi Nr.691) 111.punktu, kas ir attiecināms uz visiem kredītu starpniekiem.

[5] PTAC, no 2017.gada 3. līdz 11.oktobrim, veicot atkārtotu kontrolpārbaudi (akts Nr.E-LAB/20171011-1-1), proti, nosūtot Vietnē1 ietverto pieteikumu aizņēmējumam un turpinot saraksti ar Sabiedrības pārstāvi, izmantojot elektroniskā pasta vēstuli starpniecību, konstatēja, ka joprojām patērētājam, izsakot vēlmi noslēgt aizdevuma līgumu pret nekustamā īpašuma ķīlu ar mērķi, kas nav saistīts ar to saimniecisko vai profesionālo darbību, piemēram, dzīvokļa remontam, Sabiedrība piedāvā ar Aizdevēju noslēgt aizdevuma līgumu, norādot, ka aizdevums ir paredzēts saimnieciskajai darbībai, jo Aizdevējam nav Licence.

[6] 2017.gada 27.oktobrī PTAC ar vēstuli Nr.3.3.-7/7963/F-18 pieprasīja Sabiedrībai līdz 2017.gada 17.novembrim iesniegt skaidrojumu un norādīja uz Sabiedrības tiesībām izteikt

viedokli un argumentus rakstveida formā administratīvajā lietā.

[7] 2017.gada 16.novembrī PTAC saņēma Sabiedrības 2017.gada 15.novembra vēstuli, kurā Sabiedrība sniedz informāciju uz PTAC uzdotajiem jautājumiem, t.sk., noslēgto aizdevuma līguma skaitu, sadarbības partneriem u.c. No Sabiedrības skaidrojumiem izriet, ka laika posmā no 2017.gada 1.marta līdz 8.novembrim reklāmas materiāli tika izvietoti Vietnē2, www.dada.lv un www.zip.lv, kā arī Sabiedrības sniegtie pakalpojumi tika reklamēti ar Google Adwords starpniecību, savukārt, laika posmā no 2017.gada 1.marta līdz 27.oktobrim Sabiedrība ir saņēmusi 615 pieteikumus, no kuriem 38 gadījumos ir noslēgti aizdevuma līgumi, proti, 37 – privātpersonas, 1 – juridiska persona. Vienlaikus Sabiedrība lūdz ņemt vērā apstākli, ka Sabiedrība pilnībā ir pārtraukusi darbību Vietnēs, www.dada.lv un www.zip.lv.

[8] 2017.gada 23.novembrī PTAC saņēma Sabiedrības 2017.gada 22.novembra vēstuli *Papildus paskaidrojumi* (turpmāk – Vēstule), kurā Sabiedrība paskaidro, ka Sabiedrība nesniedz starpniecības pakalpojumus patērētājiem kredītu saņemšanā, līdz ar to Sabiedrības ieskatā uz Sabiedrību nav attiecināma PTAL 8.²panta pirmā daļa, Noteikumu Nr.691 111.punkts un NKAL. Tāpat Sabiedrība Vēstulē norāda, ka tai nekad nav bijis mērķis ierobežot patērētāja tiesības un iespējas, kā arī to, ka Sabiedrība nekad nav vēlējusies apzināti un tīši pārkāpt normatīvo aktu prasības vai dotā pilnvarojuma robežas.

Izvērtējot PTAC rīcībā esošos lietas materiālus, PTAC konstatē:

[9] NKAL 1.panta pirmās daļas 2.punkts nosaka, ka *komercprakse – darbība (uzvedība, apgalvojums, komerciāla saziņa, tirgvedība) vai bezdarbība (noklusējums), kas tieši saistīta ar tirdzniecības veicināšanu, preces (ķermeniskas vai bezķermeniskas lietas) pārdošanu vai pakalpojuma sniegšanu patērētājam*. No minētā izriet, ka informācijas sniegšana Vietnēs par kredītu starpnieka piedāvātajiem finanšu pakalpojumiem ir komercprakse, jo konkrētās darbības ir atzīstama par tādām, kas saistītas ar Sabiedrības sniegto pakalpojumu popularizēšanu, sniegšanu. Savukārt Sabiedrība ir uzskatāma par komercprakses īstenotāju, jo saskaņā ar NKAL 1.panta pirmās daļas 1.punktu *komercprakses īstenotājs ir jebkura fiziskā vai juridiskā persona, kas savas saimnieciskās vai profesionālās darbības ietvaros īsteno komercpraksi, kā arī jebkura cita fiziskā vai juridiskā persona, kas rīkojas komercprakses īstenotāja vārdā vai uzdevumā*.

[10] NKAL 4.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka *negodīga komercprakse ir aizliegta, savukārt saskaņā ar NKAL 4.panta otro daļu komercprakse ir negodīga, ja iestāties vismaz viens no šādiem nosacījumiem:*

1) *tā neatbilst profesionālajai rūpībai un būtiski negatīvi ietekmē vai var būtiski negatīvi ietekmēt tāda vidusmēra patērētāja vai tādas patērētāju grupas vidusmēra pārstāvja ekonomisko rīcību attiecībā uz preci vai pakalpojumu, kam šī komercprakse adresēta vai ko tā skar;*

2) *tā ir maldinoša;*

3) *tā ir agresīva.*

NKAL 11.panta 9.punkts nosaka, ka *komercprakse jebkuros apstākļos ir maldinoša, ja komercprakses īstenotājs apgalvo vai kā citādi rada iespaidu, ka preci drīkst likumīgi pārdot vai pakalpojumu sniegt, bet tas neatbilst patiesībai*.

PTAC paskaidro, ka NKAL iekļautās normas izriet no Direktīvas 2005/29/EK, kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr.2006/2004 (turpmāk – Direktīva). Direktīvas preambulas 13.punkts paredz, ka „*lai sasniegtu Kopienas mērķus, likvidējot šķēršļus iekšējā tirgus darbībai, dalībvalstīs spēkā esošās atšķirīgās vispārējās klauzulas un tiesību principi jāaizstāj ar jaunām klauzulām un principiem*. Tādēļ ar šo direktīvu nosaka vienotu kopēju, vispārēju aizliegumu, kas attiecas uz negodīgu komercpraksi, kas kropļo patērētāju saimniecisko rīcību. Lai stiprinātu patērētāju uzticību,

vispārējais aizliegums būtu vienādi jāattiecina uz negodīgu komercpraksi, ko veic vai nu ārpus jebkādam tirgotāju un patērētāju līgumsaistībām, vai pēc līguma noslēgšanas un tā izpildes laikā". Tādējādi PTAC norāda, ka NKAL normas ir attiecināmas arī uz darbībām (vai bezdarbību (noklusējumu)), kuras Sabiedrība realizē, lai piesaistītu patērētāju (lai viņš pieteiktos kredītam) vēl pirms patērētājs ir noslēdzis konkrētu darījumu un uzņēmies noteiktas (arī finansiālas) saistības.

Direktīvas preambulas 17.punktā ir minēts I pielikums, kurā ir ietverts jebkuros apstākļos maldinošas komercprakses paveidu saraksts. Saskaņā ar minēto Direktīvas punktu šie ir vienīgie komercprakses piemēri, ko var uzskatīt par negodīgiem, neizvērtējot katra atsevišķa gadījuma atbilstību Direktīvas 5.-9.pantam.

[11] 2016.gada 13.decembra Ministru kabineta noteikumi Nr.772 „Kredīta starpnieku un kredīta starpnieku pārstāvju reģistrācijas noteikumi” kontekstā ar PTAL 8.²panta pirmo daļu un pārejas noteikumu 32.punktu paredz, ka **no 2017.gada 1.marta visiem kredīta starpniekiem un kredīta starpnieku pārstāvjiem, kas piedāvā patērētājiem kredītu, kura atmaksa nodrošināta ar nekustamā īpašuma hipotēku vai kura mērķis ir iegūt vai saglabāt tiesības uz nekustamo īpašumu, ir jābūt reģistrētiem Reģistrā**, kuru uztur PTAC.

Nemot vērā PTAL 8.²panta pirmo daļu un pārejas noteikumu 32.punktu, Sabiedrībai pēc 2017.gada 1.marta nebija likumīgu tiesību sniegt starpniecības pakalpojumus bez reģistrēšanās Reģistrā. Saskaņā ar PTAC rīcībā esošo informāciju Sabiedrība nav reģistrēta Reģistrā, līdz ar to Sabiedrība ar savām darbībām, sniedzot Vietnēs un citās interneta vietnēs patērētājiem informāciju par Sabiedrības sniegtajiem starpniecības pakalpojumiem, radīja iespaidu, ka Sabiedrība ir tiesīga sniegt patērētāju starpniecības pakalpojumus hipotekārās kreditēšanas jomā.

Izvērtējot lietā esošos materiālus, t.sk., pārbaužu laikā iegūto mutisko un rakstisko informāciju no Sabiedrības pārstāvja, un ievērojot šī lēmuma [1], [4] un [5] punktā minēto, PTAC ieskatā Sabiedrība ir pārkāpusi NKAL 4.panta pirmajā daļā noteikto negodīgas komercprakses aizliegumu, īstenojot NKAL 11.panta 9.punktā noteikto maldinošo komercpraksi jebkuros apstākļos.

[12] Saistībā ar apstākli, ka Sabiedrība, vadoties no PTAC pārbaužu ietvaros konstatētā, piedāvā starpniecības pakalpojumus arī patērētājiem un to, ka tipveida aizdevuma līgumos kā aizdevuma mērķis tiek norādīts saimnieciskā darbība, t.i., aizdevuma līguma 2.1.punkts, kā arī to, ka ar aizdevuma līguma 2.2.punktu *aizņēmējs apņemas izmantot aizdevumu tikai līguma 2.1.punktā noteiktajam mērķim un neizmantojot to patērētāja vajadzībām*, lai arī patērētāja patiesais mērķis aizdevumam ir paša patēriņš, PTAC norāda, **ka tādējādi nepamatoti tiek ierobežotas iespējas patērētājam izmantot savas likumīgās tiesības, t.sk., saņemt valsts tiesisko aizsardzību patērētāju tiesību pārkāpumu gadījumā.**

PTAC paskaidro, ka saskaņā ar PTAL 1.panta 3.punktu par patērētāju tiek uzskatīta „fiziska persona, kas izsaka vēlēšanos iegādāties, iegādājas vai varētu iegādāties vai izmantot precī vai pakalpojumu nolūkam, kurš nav saistīts ar tās saimniecisko vai profesionālo darbību”. No minētās tiesību normas izriet, ka kritērijs darījuma atzīšanai par tādu, kas pakļauts patērētāju tiesību aizsardzības tiesiskajam regulējumam, ir līguma subjekts (fiziska persona, kas neizmanto precī saimnieciskās darbības nodrošināšanai). Lai fiziskā persona varētu tikt uzskatīta par patērētāju, ir nepieciešams noskaidrot, kādam nolūkam tā izsaka vēlēšanos iegādāties, iegādājas vai varētu iegādāties precī vai izmantot pakalpojumu. Tātad, lai fizisku personu atzītu par patērētāju, tai ir jāatbilst abiem kritērijiem: 1) ir jābūt fiziskai personai, un 2) iegādātā prece vai pakalpojums nevar būt paredzēti saimnieciskās darbības veikšanai.

Papildinot iepriekš minēto, PTAC norāda uz tiesību teorijā paustu viedokli, ka „*piederību privātā patēriņa vai profesionālās darbības sfērai jānoteic pēc tā, kādām no šīm vajadzībām preces vai pakalpojums pārsvarā paredzēts. Praksē to sarežģīti konstatēt, arī preces vai pakalpojuma sniedzējam nav speciāli jāinteresējas, kādiem nolūkiem personai galvenokārt vajadzīga preces vai pakalpojums. Tāpēc jāpieņem, ka līgums pieder privātā patēriņa sfērai,*

ja vien no personas izturēšanās vai citiem līguma noslēgšanas apstākļiem nav skaidri redzams, ka prece vai pakalpojums domāti saimnieciskajai vai profesionālajai darbībai” (skat., Balodis K. Ievads Civiltiesībās, 2007, Apgāds Zvaigzne ABC, 47.lpp.).

[13] Eiropas Savienības tiesa (turpmāk – EST) vairākkārtīgi ir norādījusi uz patērētāja kā ekonomiski vājākās un juridiski mazāk pieredzējušākās puses aizsardzību saskaņā ar Eiropas Savienības tiesību aktiem (skat., 2010.gada 7.decembra Eiropas Savienības Tiesas spriedums apvienotajās lietās C-585/08 un C-144/09 (Peter Pammer lieta)). Papildus PTAC norāda uz Direktīvas 1.pantu, kas nosaka, ka: „Šīs direktīvas mērķis ir dot ieguldījumu iekšējā tirgus pareizā darbībā un sasniegt augsta līmeņa patērētāju tiesību aizsardzību, tuvinot dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktus, kas attiecas uz negodīgu komercpraksi, kura rada kaitējumu patērētāju ekonomiskajām interesēm”.

Saistībā ar iepriekš minēto PTAC papildus norāda uz Eiropas Savienības tiesas (turpmāk – EST) 2013. gada 14. marta spriedumu (pirmā palāta) lietā C-415/11, kurā EST 44.punktā paskaidro, ka, lai atbildētu uz šo jautājumu, vispirms ir jāatgādina, ka ar direktīvu ieviestā aizsardzības sistēma balstās uz ideju, ka patērētājs salīdzinājumā ar pārdevēju vai piegādātāju atrodas vājākā pozīcijā gan attiecībā uz iespēju risināt sarunas, gan attiecībā uz informētības līmeni (iepriekš minētais spriedums lietā Banco Español de Crédito, 39. punkts), un EST 2013. gada 18. jūlija spriedumu (pirmā palāta) lietā C-265/12 (turpmāk – Spriedums1), kurā EST skaidro: „Šajā lietā ar 2010. gada 6. aprīļa likuma 72 pantu nospraustais mērķis ir patērētāju aizsardzība. **Patērētāju aizsardzība judikatūrā ir atzīta par primāro vispārējo interešu apsvērumu, kas var pamatot pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojumu** (skat. 1982. gada 15. decembra spriedumu lietā 286/81 Oosthoek's Uitgeversmaatschappij, Recueil, 4575. lpp., 16. punkts, kā arī 1986. gada 4. decembra spriedums lietā 220/83 Komisija/Francija, Recueil, 3663. lpp., 20. punkts)” (Sprieduma1 38.punkts).

[14] Vienlaikus PTAC norāda uz EST 2015.gada 3.septembra spriedumu (ceturtās palāta) lietā C-110/14 (turpmāk – Spriedums2), kurā tika lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Direktīva 93/13/EEK – 2. panta b) punkts – Jēdziens “patērētājs” – Fiziskas personas, kura darbojas advokāta profesijā, noslēgts kredītlīgums – Kredīta atmaksa, kas nodrošināta ar aizdevumaņēmēja advokāta birojam piederošu nekustamo īpašumu – Aizdevumaņēmējs, kuram ir nepieciešamās zināšanas noteikuma negodīguma novērtēšanai pirms līguma parakstīšanas. No Sprieduma2 secināms, ka apstākļi vien, ka persona ir reģistrēta kā saimnieciskās darbības veicēja, automātiski nenorāda uz to, ka aizņēmuma līguma mērķis ir personas saimnieciskajai vai profesionālajai darbībai.

Spriedumā EST ir norādījusi:

14.1) “Šis kritērijs atbilst idejai, kura ir ar šo direktīvu ieviestās aizsardzības sistēmas pamatā, proti, ka patērētājs salīdzinājumā ar pārdevēju vai piegādātāju ir nelabvēlīgākā situācijā gan attiecībā uz iespēju risināt sarunas, gan attiecībā uz informētības līmeni, situācijā, kas tam liek piekrist pārdevēja vai piegādātāja iepriekš izstrādātajiem noteikumiem bez iespējas ietekmēt to saturu (spriedumi Asbeek Brusse un de Man Garabito, C-488/11, EU:C:2013:341, 31. punkts, kā arī Šiba, C-537/13, EU:C:2015:14, 22. punkts)”. (Sprieduma2 18.punkts);

14.2) “Tajā pašā laikā ir jāatgādina, ka viena un tā pati persona var būt patērētāja vienos darījumos un uzņēmēja citos darījumos”. (Sprieduma2 20.punkts);

14.3) “Valsts tiesai, kas izskata strīdu par līgumu, kurš varētu būt minētās direktīvas piemērošanas jomā, ņemot vērā visus pierādījumus un, it īpaši, šī līguma noteikumus, ir jāpārbauda, vai aizņēmējs var tikt kvalificēts kā “patērētājs” šīs direktīvas izpratnē (skat. pēc analogijas spriedumu Faber, C-497/13, EU:C:2015:357, 48. punkts)”. (Sprieduma2 22.punkts);

14.4) *“Lai to izdarītu, valsts tiesai ir jāņem vērā visi lietas apstākļi un, it īpaši, preces vai pakalpojuma, par ko ir attiecīgais līgums, raksturs, kas varētu parādīt, kādam mērķim šī prece vai šis pakalpojums ir iegādāts”.* (Sprieduma2 23.punkts);

14.5) *“Proti, advokāts, kas ar fizisku vai juridisku personu, kuras darbība ietver tās amatu, nodarbošanos vai profesiju, ir noslēdzis līgumu, kas tostarp nav saistīts ar tā biroja darbību, nerīkojas advokāta profesijā un attiecībā pret šo personu ir nelabvēlīgākā situācijā, uz ko norādīts šī sprieduma 18. punktā.”* (Sprieduma2 26.punkts);

14.6) *“Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 93/13 2. panta b) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka fiziska persona, kura darbojas advokāta profesijā un ir noslēgusi kredītlīgumu ar banku, kurā nav norādīts attiecīgā kredīta mērķis, var tikt uzskatīta par “patērētāju” šīs normas izpratnē, ja šis līgums nav saistīts ar šī advokāta profesionālo darbību. Apstāklim, ka prasījums, kas radies no šī paša līguma, tiek nodrošināts ar hipotekāro garantiju, ko devusi šī persona, pārstāvēt savu advokāta biroju, un kas attiecas uz tādu šīs personas profesionālās darbības veikšanai paredzētu īpašumu kā šim birojā piederošs nekustamais īpašums, šajā ziņā nav nozīmes.”* (Sprieduma2 30.punkts).

[15] Ievērojot iepriekš minēto, PTAC norāda, ka apstākļi vien, ka aizņēmējs iesniedz Sabiedrībai iesniegumu, kurā apliecinā, ka persona neizmantos aizdevumu personīgām vajadzībām, bet gan saimnieciskajai darbībai (turpmāk – Apliecinājums), kā arī apstākļi, ka fiziska persona ir reģistrēta kā saimnieciskās darbības veicējs, nepierāda, ka aizdevuma mērķis ir saimnieciskā vai profesionālā darbība, piemēram, ģimenes ārsts, kurš ir reģistrēts kā saimnieciskās darbības veicējs, vienlaikus var būt patērētājs.

Ņemot vērā visu iepriekš minēto, t.sk., šī lēmuma [1], [4] un [5] punktā norādīto, PTAC konstatē, ka Sabiedrība apzināti piedāvāja patērētājiem noslēgt tipveida aizdevuma līgumu personas saimnieciskai darbībai, nolūkā izvairīties no šāda darījuma atbilstības PTAL un Noteikumu Nr.691 regulējumam. Līdz ar to iepriekš minētajā gadījumā aizdevuma līguma 2.1. un 2.2.punkts ir uzskatāms par netaisnīgu līguma noteikumu atbilstoši PTAL 6.panta trešās daļas 1.punktam kontekstā ar PTAL 5.panta otrās daļas 5.punktu, savukārt, **Sabiedrības darbības, piedāvājot patērētājiem netaisnīgus līguma noteikumus un noklusējot būtisku informāciju, kas vidusmēra patērētājam ir nepieciešama, lai pieņemtu uz informāciju balstītu lēmumu, un komercprakses ietekmē vidusmēra patērētājs pieņem vai varēja pieņemt tādu lēmumu par rīcību saistībā ar darījumu, kādu citādi nebūtu pieņēmis**, ir vērtējamas kā maldinoša komercprakse saskaņā ar NKAL 4.panta otrās daļas 2.punktu un 10.panta pirmās daļas 1.punktu, kas, ievērojot NKAL 4.panta pirmo daļu, ir aizliegta. Tāpat atzīmējams, ka apstākļi, ka patērētājs iesniedz Sabiedrībai un/vai Aizdevējam Apliecinājumu, nenodrošina īstenotās komercprakses godīgumu.

[16] Attiecībā uz Vietnēs norādīto, ka, kredīts tiek piešķirts personām ar sabojātu kredītvēsturi un bez uzrādāmiem ienākumiem, PTAC norāda, ka tiek radīts iespajds, ka iespējams saņemt kredītu arī ar negatīvu kredītvēsturi. Līdz ar to PTAC norāda, ka **Sabiedrība, Vietnēs sniedzot iepriekš minēto informāciju, īsteno profesionālajai rūpībai neatbilstošu komercpraksi saskaņā ar NKAL 4.panta otrās daļas 1.punktu un 6.pantu un kontekstā ar Noteikumu Nr.691 13.2.apakšpunktu**. Noteikumu Nr.691 13.2.apakšpunkts nosaka, ka *Reklāmā, kurā piedāvā iespēju kreditēt patērētāju, aizliegts sniegt informāciju par iespēju saņemt kredītu personām ar negatīvu kredītvēsturi*.

Papildus vērsam uzmanību uz PTAC 2013.gada 3.septembrī apstiprinātajām Vadlīnijām „Godīgas komercprakses īstenošanai patērētāju kreditēšanas jomā” (turpmāk – Vadlīnijas), kurās sniegts PTAC viedoklis galvenajām normatīvo aktu prasībām godīgas komercprakses īstenošanai – piedāvājot kreditēšanas pakalpojumus patērētājiem, īpaši pievērsot uzmanību patērētājiem adresētās informācijas (t.sk., reklāmas) sniegšanas prasībām. Vadlīniju mērķis ir nodrošināt kreditēšanas pakalpojumu sniegšanā iesaistīto personu īstenotās komercprakses atbilstību normatīvo aktu prasībām, nepārkāpjot negodīgas komercprakses aizliegumu. Vadlīniju

2.6.apakšpunktā norādīts, ka *Kreditēšanas pakalpojumu reklāma nedrīkst būt tāda, kurā atspoguļota informācija par iespēju saņemt kredītu patērētājam, kuram jau ir izveidojušās jebkāda veida maksājumu kavētas saistības (piemēram, parādsaistības pret citiem kredīta devējiem, pakalpojumu sniedzējiem u.tml.). Tādējādi kredīta devēja īstenotā komercprakse (reklāma) nedrīkst radīt iespaidu, ka patērētājs, kuram ir vai ir bijušas jau kādas neatmaksātas, kavētas saistības, saņems reklāmā piedāvāto kredītu, jo kredīta devējs saņemto pieteikumu izvērtēšanas procesā, neizvērtē/ņņem vērā pieteicēja esošās vai bijušās savlaicīgi neapmaksātās finanšu saistības.*

NKAL 15.panta astotā daļa nosaka: „ja Uzraudzības iestāde atzīst komercpraksi par negodīgu, tā ir tiesīga pieņemt vienu vai vairākus lēmumus, ar kuriem: 1)nosaka komercprakses īstenotājam pienākumu atbilstošā veidā sniegt papildu informāciju, kas nepieciešama, lai nodrošinātu komercprakses atbilstību šā likuma prasībām; 2)nosaka komercprakses īstenotājam pienākumu nekavējoties izbeigt negodīgu komercpraksi; 3) aizliedz negodīgu komercpraksi, ja tā vēl nav uzsākta, bet ir paredzama; 4)nosaka komercprakses īstenotājam pienākumu publicēt attiecīgajai komercprakti atbilstošā saziņas līdzeklī paziņojumu, kurā norādīta labotā informācija, atsaucot negodīgo komercpraksi; 5)uzliek naudas sodu šā likuma 15.² pantā noteiktajā kārtībā; 6)nosaka par labas prakses kodeksu atbildīgajai personai pienākumu izdarīt labojumus kodeksā, lai novērstu negodīgu komercpraksi”.

NKAL 15.² panta pirmā daļa paredz, ka „uzraudzības iestāde ir tiesīga par negodīgu komercpraksi uzlikt komercprakses īstenotājam soda naudu līdz 10 procentiem no tā pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma, bet ne vairāk kā 100 000 euro. Soda naudas apmērs ir nosakāms samērīgs ar izdarīto pārkāpumu (...)”.

Izvērtējot Sabiedrības īstenotās komercprakses raksturu, apjomu, t.sk., noslēgto aizdevuma līguma skaitu, to, ka Sabiedrība ir pirmškiejami pārtraukusi šajā lēmumā konstatēto negodīgo komercpraksi, kā arī to, ka pārkāpumu Sabiedrība vairs nevar novērst labprātīgi, jo starpniecības pakalpojumi patērētājiem tika sniegti un pārkāpuma sekas ir iestājušās, to, ka Sabiedrība Vēstulē neatzīst savu atbildību par negodīgas komercprakses īstenošanu, un apstākli, ka konstatēto pārkāpumu rezultātā tika vai varēja tikt būtiski aizskartas patērētāju tiesiskās intereses, PTAC secina, ka būtu lietderīgi pieņemt NKAL 15.panta astotās daļas 2. un 5.punktā noteikto lēmumu, lai nākotnē neatkārtotos identiski negodīgas komercprakses pārkāpumi.

Saskaņā ar Sabiedrības gada pārskatu par 2016.gadu tās neto apgrozījums bija 7015,00 EUR. Ievērojot pārkāpuma apjomu un ilgumu, tostarp šajā lēmumā analizētos pārkāpuma izdarīšanas apstākļus, raksturu un radīto ietekmi, PTAC secina, ka Sabiedrības nodarītais pārkāpums ir vērtējams kā smags pārkāpums. Tādējādi kopējais soda naudas apmērs Sabiedrībai nosakāms 300,00 EUR apmērā. Procentos soda nauda apmērs sastāda 4,3% no Sabiedrības 2016.gada neto apgrozījuma un 42,77% no maksimālās soda naudas, kas uzskatāms par samērīgu soda naudas apmēru, ņemot vērā izdarīto pārkāpumu.

Ņemot vērā minēto, PTAC nolemj:

pamatojoties uz NKAL 1.panta pirmo daļu, 2.pantu, 4.panta pirmo daļu, otrās daļas 1. un 2.punktu, 6.pantu, 10.panta pirmās daļas 1.punktu, 11.panta 9.punktu, 14.panta pirmo daļu, 15.panta pirmās daļas 1.punktu, astotās daļas 2. un 5.punktu, 15.²panta pirmo daļu, PTAL 5.panta otrās daļas 5.punktu, 6.panta trešās daļas 1.punktu, 8.²panta pirmo daļu un pārejas noteikumu 32.punktu, Noteikumu Nr.691 13.2.apakšpunktu, APL 4.pantu, 51.pantu, 55.panta 2.punktu, 65.panta ceturto daļu, 66.pantu un 67.pantu,

uzlikt SIA "INVESTUM"

juridiskā adrese: "Zvirbuli", Viesturu pag., Rundāles nov., LV-3921

reģistrācijas numurs: 43603073980

1) pienākumu izbeigt lēmumā konstatēto negodīgu komercpraksi

2) soda naudu 300,00 EUR (trīs simti eiro, 00 centi) apmērā.

Saskaņā ar NKAL 19.panta pirmo daļu, Administratīvā procesa likuma 70.panta pirmo un otro daļu, 79.panta pirmo daļu šis lēmums ir spēkā ar dienu, kad tas kļūst zināms Sabiedrībai, un Sabiedrība to var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā no dienas, kad lēmums stājas spēkā Administratīvā procesa likuma noteiktajā kārtībā. Lēmuma pārsūdzēšana daļā par tiesisko pienākumu neaptur tā darbību.

Soda nauda jāsamaksā ar pārskaitījumu, maksājuma uzdevumā norādot:

Saņēmējs: Valsts kase, Reģistrācijas numurs 90000050138
Saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TREL LV22
Konts (IBAN): LV12TREL1060121019400
Maksājuma mērķis: Lēmums Nr.4-pk
Pieņemšanas datums: 2018.gada 13.marts

Soda nauda jāsamaksā ne vēlāk kā 30 dienu laikā pēc dienas, kad saņemts lēmums.

Direktore

(personiskais paraksts)

B.Vītoliņa

(..)

IZRAKSTS PAREIZS